

Sygnatura akt VIII GC 316/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Leon Miroszewski

Protokolant: Starszy Sekretarz Sądowy Emilia Marchewka

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2017 roku w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) (...) z siedzibą w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 109.087,87 (sto dziewięć tysięcy osiemdziesiąt siedem 87/100) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 lipca 2017 roku;

II. umarza postępowanie w pozostałej części żądania pozwu;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 7.651,10 (siedem tysięcy sześćset pięćdziesiąt jeden) złotych tytułem kosztów procesu;

IV. stwierdza, że pozwana ma prawo powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności wobec powoda w zakresie zasądzeń z punktów I. i III. do wartości obciążonej hipotecznie nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Choszczynie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

Sygnatura akt VIII GC 316/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10 lipca 2017 roku (data nadania) (...) (...) w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. kwoty 156.717,10 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W sprawie legitymacji czynnej w niniejszej sprawie powód powołał się na umowę przelewu wierzytelności z poprzednim wierzycielem. Co do stosunku prawnego, z którego wywodzi się roszczenie powód powołał się na umowę kredytu obrotowego zawartą przez poprzednika prawnego powoda – Banku (...) S.A. z siedzibą w W. z dłużnikiem (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, w której kredytobiorca poddał się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Spłata kredytu była zabezpieczona hipoteką umowną do kwoty 165.000 złotych, ustanowioną na nieruchomości położonej w miejscowości B., gmina B., wpisanej do księgi wieczystej nr KW (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Choszczynie. Kredytobiorca nie wywiązał się z warunków umowy i nie spłacił kredytu w wyznaczonym terminie, co doprowadziło do wypowiedzenia umowy kredytu przez wskazany bank z zachowanie 30 dniowego terminu wypowiedzenia i wezwania dłużnika do spłaty kwoty zadłużenia z odsetkami i opłatami za wezwania do zapłaty – zaległość wskazana w wezwaniu z dnia 30 marca 2017 roku. Następnie poprzedni wierzyciel wystawił bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikom solidarnym: J. M., P. W. i M. Ł., zobowiązanym z tytułu zabezpieczenia

wierzytelności kredytowej, któremu nadana została klauzula wykonalności. Egzekucja prowadzona na podstawie powołanego tytułu nie doprowadziło do zaspokojenia poprzednika prawnego powoda.

Powód przejął wymienioną wierzytelność na mocy umowy cesji z poprzednim wierzycielem w kwocie 154.185,66 złotych i wezwał dłużnika do jej zaspokojenia. Wezwał też pozwaną, jako dłużnika rzeczowego do zapłaty kwoty 156.487,97 złotych, obejmującej bieżące odsetki karne.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Stwierdził, że neguje wysokość zobowiązania, w pierwszej kolejności z uwagi na brak wiedzy na temat wysokości spłat dokonanych przez dłużnika w wyniku czynności egzekucyjnych, co obrazuje także treść bankowego tytułu egzekucyjnego, wskazującego wyższą kwotę, niż określona przez powoda kwota należności głównej, powyższe zaś świadczy o wpłatach dokonanych przez dłużnika w różnych terminach. Tym samym nie jest możliwa wysokość zobowiązania wskazana w pozwie, a prawdopodobną jest kwota zadłużenia w wysokości 20.000 złotych. Podniósł też nieprawidłowość określenia żądania odsetkowego, rozumianego jako doliczenie odsetek do żądania głównego z datą poprzedzającą złożenie pozwu. Mimo tych zastrzeżeń pozwany oświadczył, że uznaje powództwo co do zasady oraz co do wysokości należności głównej żądania pozwu, jednak stwierdził, że należność ta jest zawyżona z uwagi na prawdopodobne doliczenie skapitalizowanych odsetek oraz nieuwzględnienie wpłat dokonanych po wypowiedzeniu umowy. Zarzucił bezzasadność roszczenia żądania odsetek z uwagi na brak zawiadomienia o wypowiedzeniu umowy kredytowej.

W piśmie z dnia 15 listopada 2017 roku powód ograniczył żądanie pozwu do kwoty 109.087,87 złotych z tytułu hipoteki umownej ustanowionej na rzecz powoda, obciążającej wskazaną wyżej nieruchomości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, a w pozostałym zakresie, obejmującym odsetki karne za opóźnienie naliczone przez poprzedniego wierzyciela oraz następnie przez powoda, cofnął pozew i rzekł się roszczenia. Powód stwierdził, że nie otrzymał od dłużnika żadnej kwoty, ani na skutek wezwania przedsądowego, ani w ramach postępowania egzekucyjnego w egzekucji komorniczej. Co do podtrzymanej wysokości żądania powód powołał się na bankowy tytuł egzekucyjny wskazany w pozwie, któremu została nadana klauzula wykonalności.

Pozwana nie zajęła dalszego stanowiska

Ustalenia faktyczne.

W dniu 24 października 2011 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., jako kredytobiorca, zawarła z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. (dalej jako Bank) umowę kredytu obrotowego w rachunku bieżącym, do kwoty 110.000 złotych. Spłata kredytu została zabezpieczona między innymi hipoteką do sumy 165.000 złotych na niezabudowanej działce gruntu nr (...) o powierzchni 1,24 ha, położonej w miejscowości B., gmina B., dla której Sąd Rejonowy w Choszcznie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) (§ 5 ust. 1 pkt 1 umowy). Hipoteka została wpisana do księgi wieczystej. W dniu 24 października 2012 roku został zawarty aneks do tej umowy, w którym wydłużony został termin spłaty kredytu do dnia 24 października 2013 roku. Nieruchomość ta należy do pozwanej.

Z uwagi na wywiązanie się kredytobiorcy z warunków wskazanej wyżej umowy Bank w dniu 3 grudnia 2013 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikom solidarnym z kredytobiorcą z tytułu zabezpieczenia wierzytelności Banku poprzez poręczenie za wystawcę weksla własnego wystawionego przez kredytobiorcę, na kwotę 116.419,68 złotych, na którą złożyły się: pretensja główna w kwocie 115.883,13 złotych i odsetki naliczone w wysokości ustawowej od dnia 21 listopada 2013 roku do dnia 3 grudnia 2013 roku w kwocie 536,55 złotych. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 3 marca 2014 roku, sygnatura akt I Co 437/14, nadana została temu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzula wykonalności. Stwierdzono w niej, że dłużnicy J. M. i P. W. mają zapłacić na rzecz Banku z tytułu poręczenia wekslowego, zabezpieczającego należności wynikające z umowy kredytu z dnia 24 października 2011 roku ze zmianami udzielonego (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, wymagalne roszczenie w łącznej wysokości 116.419,68 złotych wraz z dalszymi odsetkami wymienionymi w tytule, z ograniczeniem egzekucji do kwoty 165.000 złotych.

Na podstawie umowy z dnia 23 marca 2017 roku Bank przełał powodowi między innymi wierzytelność z tytułu należności kredytowych wskazanych wyżej. W umowie tej wskazano jako należność główną kwotę 109.087.87 złotych.

Dowody: - **umowa nr (...), wraz z aneksem (k. 13-23),**

- bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 3 grudnia 2013 nr (...)

z postanowieniem o nadaniu klauzuli wykonalności (k. 37-39);

- umowa przelewu wierzytelności z dnia 23 marca 2017 (k. 41-80)

- odpis zupełny księgi wieczystej nr (...) (k. 32-36).

Powyższe ustalenia nie były sporne co do zawarcia umowy kredytowej, na którą powołał się powód, a także co do istnienia zobowiązania kredytobiorcy z tej umowy, a tym samym istnienia należności głównej dochodzonej pozwem. Nie było też sporu co do tego, że zabezpieczeniem należności z tytułu spłaty kredytu na podstawie powołanej umowy była hipoteka na nieruchomości należącej do powoda. Nie można nadto zaprzeczyć, że wierzytelność obejmująca należność stwierdzoną bankowym tytułem egzekucyjnym z postanowieniem klauzulowym, co zostało potwierdzone dokumentem urzędowym w postaci orzeczenia sądowego w sprawie nadania temu tytułowi klauzuli wykonalności (art. 244 § 1 k.p.c.), została przeniesiona przez Bank na rzecz powoda.

Ocena prawna

Wyrażone w pozwie roszczenie powoda do pozwanego konstytuowane jest dwoma okolicznościami: wysokością wymagalnego zadłużenia kredytobiorcy, którego kredyt został zabezpieczony między innymi hipoteką umowną na nieruchomości należącej do pozwanej i wartością tego obciążenia. Odpowiedzialność pozwanej, jako dłużnika rzeczowego (hipotecznego) jest ograniczona do pewnej wyodrębnionej masy majątkowej – nieruchomości, stanowiącej w jego majątku odrębną całość. Ustanowienie tej odpowiedzialności oznacza prawo wierzyciela do dochodzenia zaspokojenia z nieruchomości obciążonej hipoteką (art. 65 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece).

Nie ma wątpliwości, że warunki ważności tego prawa zostały spełnione. Na nieruchomości pozwanej została ustanowiona hipoteka umowna zgodnie z powołaną, a niekwestionowaną przez pozwaną, umową kredytową (art. 67 ustawy o księgach wieczystych i hipotece). Nie ma też wątpliwości, że kredyt zabezpieczony na nieruchomości pozwanej pozostał niespłacony, a umowa kredytowa powołana w pozwie uległa rozwiązaniu. Powyższe potwierdziła pozwana w odpowiedzi na pozew, kwestionując jedynie wysokość zadłużenia, co wyjaśniła przeświadczeniem, że zostało ono powiększone o odsetki (nie wskazała jednak, ile jej zdaniem wynosi zadłużenie z powołanej w pozwie umowy kredytowej). Pozwana nie wypowiedziała się co do wysokości roszczenia po ograniczeniu w znacznej części powództwa w kolejnym piśmie procesowym powoda. Można zatem uznać powyższe okoliczności za przyznane (art. 230 k.p.c.)

Jak widać, dług obciążający pozwaną z tytułu zabezpieczenia hipotecznego istnieje i jest wymagalny, a jego ostatecznie dochodzonej wysokości pozwana nie zakwestionowała.

Nie jest trafny zarzut dotyczący legitymacji procesowej czynnej powoda w niniejszej sprawie ani kwestionujący prawidłowość jego reprezentacji. Powód działał przez radcę prawnego, który wylegitymował się należytych pełnomocnictwem, udzielonym zgodnie z regulami reprezentacji podmiotu, który z kolei był uprawnionym do reprezentacji powodowego funduszu sekurytyzacyjnego, dołączył też odpowiednie odpisy z rejestrów. Po złożeniu przez powoda dalszych dokumentów w sprawie istnienia formalnej legitymacji w niniejszej sprawie, pozwana nie podtrzymywała już zarzutów co do jej braku, czy też braku należytej reprezentacji.

Co do legitymacji materialnej powód powołał się na umowę przelewu wierzytelności, znajdującą podstawę w art. 509-513 k.c., której istnienie wykazał, jak też wykazał, że obejmuje ona wierzytelność wynikającą z umowy powołanej w

pozwie, z uwzględnieniem zabezpieczeń zakładających odpowiedzialność solidarną z kredytobiorcą także innych osób, w tym pozwanej. Trzeba nadto zauważyć, że w zakresie istnienia materialnej podstawy dochodzenia wierzytelności przez powoda pozwana nie przedstawiła zarzutów.

Orzekając o jej zobowiązaniu, jako dłużnika hipotecznego, należało zastrzec jej prawo do powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności do wartości obciążenia hipotecznego na jej nieruchomości, zgodnie z danymi wpisanymi do księgi wieczystej. Wydając zatem orzeczenie, w oparciu o przytoczone wyżej podstawy materialnoprawne, Sąd zastrzegł to ograniczenie, na podstawie art. 319 k.p.c. Zastrzeżenie to jest konieczne z uwagi na to, że podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy (art. 776 k.p.c.), a więc powoływanie się na ograniczenia odpowiedzialności dłużnika jest co do zasady możliwe tylko wtedy, gdy zostało ono zastrzeżone w tytule wykonawczym (art. 837 k.p.c.). Zastrzeżenie takie dotyczy należności głównych i akcesoryjnych.

W związku z cofnięciem pozwu i zrzeczeniem się roszczenia w części żądania, należało w tej części, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzyć postępowanie.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., przy uwzględnieniu zasady odpowiedzialności za wynik postępowania, przy czym uznał, że w zakresie cofnięcia powód przegrał sprawę (art. 203 § 2 k.p.c.). Powód wygrał więc sprawę w około 70% a pozwany w 30%. Do kosztów powoda należy zaliczyć opłatę sądową oraz koszty zastępstwa radcy prawnego obejmujące wynagrodzenie radcowskie, zaś koszty pozwanej objęły analogiczne koszty zastępstwa radcy prawnego. Stosunkowe rozdzielenie tych kosztów na podstawie powołanego przepisu dało kwotę określoną w punkcie III wyroku.

Leon Miroszewski